

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Nr. 973

On. Procuratura de stat

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerile

Correspondențele

Să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor: un șir petit 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

„Uniunea religioasă-umană“

— Din prilejul congresului ei din August —

Dacă am referat într'un număr precedent (55) despre încercări de apropiere între biserici, la rom. cat., la protestanți, la anglicani, vreau să aduc de astă dată la cunoștința cetitorilor eforturile, care se fac într'alte cercuri bisericești pentru apropierea religiunilor, ca să poată colabora spre propășirea omenirii.

De sigur, unele teze, unele planuri, ale teologilor despre cari voi scrie acum, vor fi prea... avansate, pentru mulți, dar latinul spunea că «in magnis iam voluisse sat», ear Carlyle declară solemn: «Un ideal este totdeauna o mare comoară sufletească».

Dacă unele idei vor părea avansate, — altele vor fi foarte de actualitate și va fi foarte cu cale să și le pună la inimă oamenii zilelor noastre, dacă vreau să ieșim odată din bezna morală de astăzi la luminiș promițător.

Eată teza principală, cu care se pledează pentru o colaborare a bisericilor: «Viața poporului și a popoarelor s'a dezvoltat rău, deoarece oamenii și grupurile conduse de idei religioase și etice au neglijat să-și alieze puterile pentru o creațiune morală bună. Ceeace s'a trecut cu vederea, trebuie să fie luat acum în considerare și corectat.

Toți cari sânt de bună credință trebuie să se unească pentru o muncă comună, pentruca glasul conștiinței să nu mai apară ca glasul unei minorități, care n'are nici o importanță». (Citatul acesta și celelalte le iau din rev. «Kunstwart», 1923 și din trei foi volante, primite din partea secretariatului «Uniunii religioase-umane»).

Uniunea aceasta urmează să-și țină primul congres în primele zile ale lunii August, în Wilhelmshagen, lângă Berlin, convocată fiind de profesorul de teologie dela facultatea teologică din Marburg, Dr. R. Otto.

Au aderat până acum la ideea «uniunii» o seamă de savanți din multe țări: preoți anglicani din Londra, pastori din Olanda, superintendenți din Germania, rabini din Germania, preoți budhiști din Japonia, profesori din Italia, reprezentanți ai diferitelor religiuni și neamuri, cu toții mănăți de un singur gând: să găsească un teren comun de validitate spre binele obștesc.

Scriitorul articolului din «Kunstwart» se întreabă cu drept cuvânt: de ce nu

a intrat încă în convingerea opiniei publice că toate religiunile au să lupte cu aceleași vicii manifestate în murdăria din cărțile obscene, în viața depravată, în alcoolism? Nedreptățirea oricăror minorități nedreptățirea socială, ura de rasă și de popoare, depravarea sexuală, alcoolismul, să nu ne găsească pe toți într'o singură tabără?

U. R. U. vrea să unească nu numai pe credincioșii unei religiuni, ci și organizațiile mari ale diferitelor religiuni, pe cât se poate prin conducătorii lor. Scopul și-l precizează convocatorii astfel:

1. Vrem să reprezentăm și să tratăm în forma unui «parlament» religios-etic, adecă în întruniri regulate de ale reprezentanților chemați, în public, în fața lumii întregi, întrebările mari și arzătoare ale culturii umane morale, comune, desideratele de justiție între popoare și clase și țelurile colaborării în societate, a popoarelor, păturilor și claselor sociale, în loc de a da loc controverselor și intereselor particulare în dauna celorlalți.

2. Vrem să răspândim tot mai mult ideile și țintele acestea în internul comunității noastre bisericești, prin predici și prin educație, și să creiăm astfel o opinie publică comună și un simț de responsabilitate răspândit pretutindenea.

3. Vrem să stabilim, în urma punctelor 1 și 2, un for moral, care să încerce să aibă influință cu ajutorul punctului de vedere moral asupra opiniei publice a lumii și asupra activității deținătorilor de putere politică».

Cum își motivează convocatorii trăsăturile de unire, cari ar putea să existe între diferitele religiuni?

«Cei ce neagă o colaborare între diferitele religiuni n'au dreptate. Ori cât de adâncă este deosebirea, tot atât de sigur este că fiecare din marile religiuni, și cele ostice, și chiar pe măsură cum se reformează acum în internul lor și se dezvoltă din nou, fiecare reprezintă puteri respectabile pentru formarea conștiinței și că are fiecare îndemnuri pronunțate de a combate nedreptatea și puterea brutală și minciuna și egoismul și senzualismul și sclăvia surdă ale forțelor naturii, — și că nu există pe lume până în ziua de astăzi puteri, nu există organizații, care să acționeze așa de tare în privința aceasta ca dănele. E drept, buddhisticul Maitri (mila) este altceva decât noțiunea adâncă a creștinescului «Adelphotes», iubirea de frate, care isvorește din experiența creștină a Dumnezeirii și

a grației divine. E drept, Dharma religiunii indice este cu mult altceva decât «lex Christi» (legea lui Hristos). Totuș este o convingere creștină până'n adâncul inimii că, după spusa apostolului, «legea este scrisă și în inimile păgânilor». Nimenea, dacă este aderentul serios al legii și esenței uneia din marile religiuni, nu o poate aceasta fără de a intra ca luptător împotriva păcatelor și neajunsurilor comune, motiveze și pasul cum ar vrea el. Nici un adevărat adept al lui Budha nu poate să supoarte starea trupească și sufletească neglijată, sclăvia și exploatarea păturilor de jos din partea păturilor de sus, egoismul păturilor sociale și al popoarelor, brutalitățile și violențele singuraticilor și ale grupurilor întreolaltă, — nu este în stare să le supoarte, dacă vrea să rămână credincios maestrului său.

Fiecare din religiunile acestea combatte moravurile rele și desfrânarea, nedreptatea și călcarea tratatelor, înșelăciunea și pofta nebună de câștig, lipsa de intelectualitate și spiritul legat de pământ. Și pe măsură ce crește convingerea, că astfel de păcate sânt adânc înrădăcinate în referințele vieții publice, în ethosul general al grupărilor, al păturilor sociale, al popoarelor, trebuie să tindă a crește mai departe fiecare morală religioasă, care este în esența ei o morală de individ și personală, spre ideile eticisării (ale moralizării) și ale plâsmuirii vieții sociale, vieții popoarelor, vieții umane în general. Aici însă sânt neînțelegeri, care n'ar trebui să fie de loc, în special aici sânt probleme care trebuie intrupate, irelevant cum le-ai clasifica în «codul valorilor și datorințelor» tale. Avem de a face cu probleme, pe care nu le poate rezolva nici singuraticul în cercul său, nici grupul singuratic, nici o comunitate singuratică, religioasă, nici un singur popor, — ci care se pot rezolva numai în urma unei colaborări generale».

1. Scopul și senzul «Uniunii» sânt, scurt zis, crearea unei conștiințe umane, procurarea unui teren de activitate acestei conștiințe și adunarea tuturor celor cu simț de responsabilitate din lumea întreagă, pentruca să impunem relațiilor între popoare, pături și clase sociale întreolaltă o lege a dreptății și un simțemânt al responsabilității reciproce și cu scopul de a rezolva nouă probleme mari, morale, colective, ale omenirii culturale, cu ajutorul unei activități comune.

2. Nu ținem pe nici unul de îndeajuns de conștiințios, dacă se interesează

numai de cerințele moralei private, dar care crede că are voie să se poată susține dela ducerea în îndeplinire a desideratelor morale în viața publică, în relațiile sociale, în relațiile reciproce ale popoarelor și ale păturilor sociale.

3. Nutrim cu hotărâre «utopia», că este cu putință, în urma trezirii și a legării conștiințelor de o altă, să sustragem cursul evenimentelor generale și cursul lumii chiar de aici înainte din brațele cursului întunecat, al unor «legi sociale» oarbe și al puterilor demonice a egoismelor de grupuri, — credem că putem să raționalizăm cursul evenimentelor și să-l supunem ideii interesului comun și al dreptății. Sântem de credință că va succeda aceasta pe măsură ce va succeda să se creieze o conștiință universală și aceasta, pe măsură ce oameni cuprinși de responsabilitate din lumea întreagă se vor alia cu misiunea aceasta. —

Profesorul de teologie Otto chiamă la înființarea acestei societăți apostolice, cu toate că știe că i se vor naște mulți dușmani, că va avea de potrivnici pe «cuminții» politice tradiționale, pe politicienii «realiști», cari au suferit însă «fișco atât de lamentabil» cu lozincile lor machiavellice.

În același senz pledează, după «Kunstwart», revistele și societățile următoare străine: în Olanda «Broeder — Schaps-Federatie»; în Italia: «Il progresso religioso»; în Anglia: «League of Religions», Conference on Christian Politics, Economics and Citizenship», apoi Quekerii; în Suedia: arhiepiscopul Söderblom; în Norvegia: «Kirke og Kultur».

După cum vedem, mișcarea este destul de pronunțată. Nu s'ar putea să ajungă și pe la noi o undă a valurilor care se frământă în țările acestea? Este vorba de lozinci atât de sănătoase: așezarea etice politice, sociale pe bazele etice personale...
H. P. P.

CONCURS

La institutul teologic Andreian din Sibiu e vacant postul de duhovnic, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termen până la 15 August a. c. st. vechi. Dela concurenți se cere:

1. Carte de hotez;
2. Testimoniu școlar;
3. Absolutor teologic;
4. Testimoniu de calificare preoțesc;
5. Adeverință despre serviciul preoțesc;
6. Alte eventuale documente despre serviciul preoțesc.

Duhovnicul va avea locuința și întreagă întreținerea în institut, apoi salariul:

1. Fundamental L. 1600,
2. Spor L. 300.

Cererile sânt a se adresa Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, 22 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Notă

Bursterii din fondurile arhidiecezane, cari încă nu au legitimat sporiul despre anul școlar trecut 1921/1922, sânt prin aceasta provocați să satisfacă acestei datorințe până în 15/28 August, a. c., căci în cazul contrar bursele se vor declara vacante.

Sibiu, 27 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 5804 Plen.

Concurs

La orfelinatul bisericii noastre vom să instituim o mamă a orfanilor, care cu căldura și cu dragostea unei mame adevărate să îngrijască de micii orfani, lipsiți prea de timpuriu de ocrotirea părintească. Dacă vre-una din mulțimea de preotese văduve, sau altă femeie cu purtare neexceptionabilă și cu trageră de inimă către copilași, ar simți aplecare și devotament pentru această chemare, să-și înainteze cererea la adresa Consistorului arhidiecezan până la 15 August v. a. c. arătând referințele familiare.

Mama orfanilor, pe lângă locuința și întreținerea întreagă, va primi și o retribuție core-spunzătoare.

Sibiu, 21 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan

MM. LL. în Sângeorgi-Pădureni

Augustii noștri Suverani cu prilejul venirii lor la băile Sovatei, — pentru a cunoaște frumoasa regiune a Târnavei Mici și a Nirajului aproape în fiecare zi făceau câte o excursiune în comunele învecinate. În excursiunile, făcute în incognito-ul cel mai strict, Maiestăților Lor li-a fost dat să cunoască populațiunea în mod nemijlocit. Când locuitorii comunelor aflau despre înalta vizită, nu puteau de ajuns să-și manifeste loialitatea și dragostea față de Domnitori.

La 4 August a. c. M. Sa Regele împreună cu Augusta noastră Regină Maria, însoțită de doamna de onoare Lahovari și un adjutant regal, dl inspector general al siguranței Bianu etc. au cercetat comuna Sângeorgi-Pădureni, una dintre cele mai de seamă comune din valea Târnavei-mici care, în trecutul depărtat, a jucat rol destul de însemnat în viața fostului stat ungar. Locuitorii sânt români, unguri și evrei, cari în împrejurările nouă trăesc în armonie. Deși sosirea în comună a Maiestăților Lor n'a fost anunțată oficial, totuși locuitorii în număr foarte mare și-au ținut de datorință să-i primească în mod demn. La ora 3 p. m. lumea era pe strade și cu respirația reținută aștepta sosirea Acelora, cari pentru noi înseamnă simbolul unității naționale. Automobilele regale se opresc în fața școlilor; protopopul onorar ort. din loc, Teodor Muica, în cuvinte adânc simțite salută pe Maiestățile Lor pe aceste plaiuri de glorioasă amintire. D-șoara Rely Muica prezintă Maiestății Sale Reginei un prea frumos buchet de flori.

Prima întrebare a M. Sale Regelui a fost, că ce s'a întâmplat aici? Părintele Muica a arătat cum la 14 Iunie a. c. o grindină grozavă și nemai pomenită a nimicit întreaga recoltă a hoțarului, încât toți locuitorii au rămas fără un fir de grâu, ovăs, porumb și nutreț.

Prea bunul nostru Rege, adânc mișcat, s'a îndurat prea grațios și a predat părintelui Muica un plic cu aceste cuvinte: «Aici sânt Douăzeciimii lei, ajutor momentan, să-i împărțiți între dăunați.» S'a interesat apoi de ce au locuitorii mai arzătoare trebuințe.

La întâmpinare au fost de față și preotul reformat din loc I. Nagy și rabinul, corpul didactic cu directorul Victor Pop, și toți intelectualii din comună și jur.

MM. LL. au vizitat castelul fost Rhedey, — astăzi proprietatea fraților Schuller, — după aceea biserica reformată, zidită de pe vremea lui Huniade. De aici, petrecuți de imensul popor, s'au dus la biserica ortodoxă; aici părintele Muica e expus pe scurt istoricul acestei parohii unde românii, ca prin minunea dumnezeiască, și-au păstrat legea și limba strămoșească. A spus, să nu se mire Maiestățile Lor, că biserica se prezintă în condițiune așa modestă, dar grija susținerii școlii confessionale — până la 1920 — la susținerea căreia n'au contribuit fostele guverne ungurești cu nici un ban, a absorbit toate venitele parohiei: expunerea părintelui a impresionat adânc pe Maiestățile Lor, căci în acest istoric se cuprindea înfățișarea soartei poporului românesc din Ardeal într-o apărare naționalității sale.

După aceste MM. LL. s'au întreținut foarte afabil cu poporul adunat. Venirea la Sângeorgi-Pădureni a Maiestăților Lor, în ziua onomastică a Soveranei, a fost un praznic adevărat care s'a întipărit adânc în inimile poporului de aici, ear

generațiile viitoare ale comunei o să vorbească cu însuflețire despre Regele Ferdinand și Regina Maria, neuitați deapaură.

Sângeorgi-Pădureni se simțesc mândri, că MM. LL. i-au cercetat, interesându-se de soarta lor.

La plecare, automobilele regale se despărțesc, și M. S. Regele pleacă la vânatoare în Gurghiu, ear M. S. Regina îndărăt la Sovata. Fete îmbrăcate în alb au împodobit automobilele cu cununi și buchete de flori, ceea-ce Reginei noastre i-a cauzat vădită bucurie.

Între uralele puternice, la adresa Soveranilor, s'a deslușit și vocea unei românce: «Trăiască împărații noștri!»...
Coresp.

Invățământul religios

Cu raport la reforma învățământului primar, se mai comunică din București:

Obiectul de învățământ al religiei se va împărtași în noua programă de o atențiune mai mare ca în trecut. Atât dl inspector general al învățământului normal primar, Nisipeanu, care a prezidat subcomisiunea II-a, cât și dl profesor universitar de limbile slave de la Cluj, Popovici, care alterna la președinția desbaterilor: ambii în încheerea discuțiilor au conchis că la acest obiect mai mult ca la oricare altul, trebuie să ne bazăm pe psihologia copilului. În consecință, pentru a cultiva cu adevărat sentimentul religios să recurgem la povestiri morale și parabole cu subiecte vii și concrete, care să miște sufletul copilului. Au fost păreri pentru excluderea simbolului credinței din cl. IV. Rămâne să se stabilească mai târziu. Pe viitor școala și biserica să meargă mână în mână pentru desăvârșirea înaltelor sentimente morale. La fiecare școală primară preotul va veni odată pe săptămână pentru a ținea exortațiune. — Muzica va ocupa un loc de frunte în programul școlii primare, pentru cultivarea sufletului și pentru unificarea sentimentelor patriotice în neamul nostru. Muzica și religia vor merge paralel la fiecare pas. În program vor figura cântări bisericești și cântece din toate ținuturile locuite de români. Duminecile și serbătorile, copiii școlilor primare vor forma coruri la bisericile respective. Sentimentul religios trebuie mai mult aprofundat în copil, avându-se în vedere starea morală decadentă, în care ne găsim azi. În această privință dl profesor universitar Popovici a afirmat, că numai religia și iubirea de patrie ne va ținea încheată România, mai ales dacă avem în vedere minoritățile, care posedă sentimentul religios foarte dezvoltat.

Episcopie dobrogeană

Citim în Dobrogea Jună:

Vremea care desăvârșește toate, promite și provinciei noastre rentronarea unei epoci de înaltă civilizație dispărută de pe aceste meleaguri, odată cu scurgerile diverselor neamuri cărora le-a servit de punte între nord și sud.

Evenimentul într'adevăr e epocal. O episcopie dobrogeană, menită să desăvârșească unitatea culturală și sufletească a acestei părți a țării care — cu timpul — va fi încoronată, de sigur, și de cea de sânge, este pentru lumea transdunăreană un mare și fericit succes.

În mijlocul unei populații eterogene-eterogloste și chiar eterodoxe, căci în numărăm destui baptiști, etc., o instituție de însemnătate episcopatului va trebui să aibă un program de activitate, — un modus laborandi și o mentalitate cu totul deosebite de ceea ce poate să fie peste Dunăre, și un ideal pentru realizarea căruia să coopereze, patronându-le, cu toate instituțiile și mișcările culturale-economice dintre Dunăre și Mare.

Nu se va mărgini deci la lucrările aride de birou, la vizite distanțate sau de paradă și nici la oficii pompoase în cadența marilor sărbători religioase-naționale, sau participarea la ședințele sinodului și parlamentului etc.

Opera episcopatului dobrogean va trebui să fie prin excelență națională și religioasă într'atât, cât ar putea servi cauzei naționale.

Diplome de nobili

— Titluri de cumpărat —

Un ziar italian publică următoarele amănunte despre diplomele nobiliare furnizate de Vatican:

În timpul din urmă nu s'a prea auzit mult de inobilizări de către papa. În trecut însă negustoria cu diplome nobiliare a fost pentru «sfântul» scaun o afacere foarte înfloritoare.

Franța, deși republicană, dă pe cei mai mulți mușterii pentru diplomele nobiliare furnizate de Roma.

Prețurile erau moderate: pentru 50.000 de franci puteai să devii duce, pentru 20.000 conte, pentru 12.000 baron.

Întreaga sumă trebuie plătită înainte; mai de mult se număra abia când se înmâna diploma.

Într-o zi, un bancher bogat plăti numai jumătate din suma convenită. Cardinalul Vanutelli, care era pe atunci secretar al Vaticanului, dete șgărcitului inobilat titlul de conte di Monte-Avarico. Bancherul trimise pe loc restul, cu rugămintea să-l scape de titlul acesta prea transparent.

Latineasca, în care sânt scrise diplomele, nu este tocmai clasică, ear virtuțile și meritele pe care se întemeiază înobilarea, nu prea corespond adevărului.

Una din armoariile cele mai măndre și o diplomă splendidă a fost înmănată unui negustor de untdelemn din Nizza, anume Astrando, când l-a înălțat «duce roman». Un domn Dachery, fiul unui prăvăliaș din Saint Quentin, a devenit «duce d'Achery»; un domn Henry a devenit «prinț de Nissolle» și un oarecare Laforge, care după cum s'a dovedit, a fost de mai multe ori în conflict cu codul penal, a devenit, prin grația «sfântului» scaun, «duce de Vitental».

Fiii de negustori, repede îmbogățiți, au fost cei mai buni mușterii ai acestei fabrici de nobili. Lumea de sigur își bate joc de ei; dar oamenii au memorie slabă, și în generațiunea a doua, a treia nimeni nu-și bate capul cum s'a ales familia cu un nume așa de armonios.

Pentru cinstea noastră națională

Ungurii au ținut să eternizeze la Mirislău, nu departe de Aiud, în Transilvania, locul înfrângerii lui Mihai Viteazul printr'un monument comemorativ. Foarte bine: Era dreptul lor.

Eată, pentru ce ne bucurăm din toată inima, văzând că «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» cu reședința în Sibiu, dar cu ramificații în țara întreagă, prevede în programul marelui loterii ce organizează în scopuri culturale și naționale, cu autorizarea autorităților în drept, înălțarea mai multor monumente comemorative pentru Mihai Viteazul.

Astfel ar fi un monument la Șelimbăr, lângă Sibiu, unde marele voevod a înfrânt puterea principelui ardelean Andrei Batori, după care biruința a urmat cea dintâi înfăptuire a idealului național, în 1599.

Alt monument ar fi capela proiectată pe câmpia Turzii, unde, doi ani mai târziu, a fost ucis mișelește eroul nostru. În această capelă an de an se vor face, la data morții lui, serbări de pomenire creștinească și românească întru amintirea sa.

Al treilea în sfârșit, și cel mai important, ar fi cel dela Alba Iulia, care voește să eternizeze intrarea triumfală a lui Mihai, în Belgradul de pe vremuri ca cel dintâi domn al tuturor românilor.

Dacă ungurii se delectează privind monumentul dela Mirislău, noi să cugetăm la datorile uriașe ce ne revin, ca elementului conducător al acestei țări, înfățișându-ne această intrare triumfală a lui Mihai Viteazul, în Alba Iulia.

E datorie națională să ajutăm «Asociațiunea» din Sibiu la înfăptuirea acestor mari probleme. Biletele dela loterie «Asociațiunii» sânt de vânzare la toate băncile, la toate administrațiile de plasă, la primăriile comunale, la direcțiunile școalelor secundare etc

O carte bună

Se scrie foarte mult dela un timp încoace. Bine a spus cine a spus: «Nu poți citi într'un an ceea ce se scrie într'o zi». Și lucru ciudat lumea cumpără mereu, măcar că cele mai multe cărți după război sânt slab plămadite. Dar iată o carte pe care o socotesc bună.

E scrisă de mult, dar o cunosc puțin! Se numește: «Secretul Succesului» și e o traducere din limba spaniolă. Cartea e scrisă mai mult pentru tinerii dela 15—20 ani — adică pentru vârsta care ne hotărăște cărările vieții; dar în ea se găsec sfaturi din care trage folos și omul cel mai în vârstă. E împărțită în patru părți, și fiecare parte în părțile mai mici, așa că nu cere prea multă oboseală. Iată de pildă câteva titluri: Succesul și fericirea, Planul de luptă, Timpul e aur, Lectura, Viermele neadormit, Nobleța adevărată, Munca, Statornicia... Se sfârșește cu «Sfaturile unui părinte către fiul său». — Așa cum este scrisă, această carte poate sta alături cu cele mai bune din câte s'au scris până azi. Cine dorește să citească cu folos, iar nu să frunzărească, s'o ceară dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu: «Secretul Succesului de R. Ruiz Amado» traducere de Dr. Vasile Stan.

(«D. P.»)

Șt. V. Perodian

Știrile zilei

Principesa Elisabeta, însoțită de Augustul ei soț, Prințul moștenitor al Greciei, a venit în 13 l. c. în țară. Principesa revine în munții noștri, pentru a-și restabili pe deplin sănătatea, după o cruntă boală de care a suferit ca victimă a datoriei și iubirii către noul său popor din Grecia.

Trăsura regală, care va servi la încoronarea dela Alba Iulia, a sosit din Franța la București. Trăsura costă 35 mii de franci.

Pentru oierii români. Dintre locuitorii comunelor din circumscripția Săliștei, județul Sibiu, se află 345 de oameni cu turmele lor (cam 150 mii de oi) în diferitele părți ale Rusiei. Reprezentantul Săliștei în parlament, păr. Ion Lupaș, prof. universitar, a înaintat ministrului de externe o adresă, în care se cere de urgență intervenirea pe cale diplomatică pentru garantarea libertății personale și a averii lor, dându li-se puțință d'a se înapoia în patrie.

Pentru masa elevilor. Ziarul brașovean *Carpații* a luat inițiativa de-a aduna un fond, al cărui venit este menit întreținerii mesei elevilor dela liceul nostru «Andrei Șaguna». Fondul poartă numele de «Take Ionescu», bărbatul ocrotitor al școalelor brașovene pe vremurile grele. S'au subscris până acum peste trei mii de lei. Sumele se trimit la dl Gh. Orghidan, sau la ziarul *Carpații* în Brașov.

Pictura catedralei dela Alba-Iulia este aproape gata. Lucrările sânt conduse de pictorul Costin Petrescu, profesor la Școala de bellearte din capitală.

Centenar. În Iulie a. c. s'a serbătorit la Paris cu o deosebită strălucire centenarul descifrării hieroglifelor. Savanți francezi și străini din toate țările au venit în sala dela Sorbona spre a lua parte la sărbătoarea culturală. A prezidat Millerand, președintele republicei. Cel ce a descifrat hieroglifile vechilor egipteni, este francezul Champollion, încă la anul 1814, — dar războiul a împedecat celebrarea comemorării. Champollion a mai publicat o gramatică egipteană și alte studii. A murit în vârstă de 41 ani.

Conferințe de N. Iorga. A apărut: Introducere la studiul asupra României și românilor, conferințe ținute la «Școala interaliată de înalte studii sociale» dela Paris, de N. Iorga. Beiuș, 1922. Tip. Doina. O broșură de 59 pagini. Prețul ?

† **Ștefan Glava**, paroh ort. rom. în Șesuri, tr. Zarandului, după boală grea și îndelungată și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în 1 August 1922 în al 38-lea an al etății și al 12-lea al preoției. Rămășițele pământești ale defunctului s'au depus spre odihnă veșnică Vineri în 4 August n. la 1 oră p. m. în cimiterul vechi din Șesuri. Odihnească în pace!

Anunțarea celor căzuți pentru întregirea neamului românesc. Înainte de constituirea României mari. (Ad. Ord. Min. d. Răzb. Nr. 2287—22). Se vor prezenta rudele tuturor persoanelor, ofițerilor și soldaților din Ardeal, cari au decedat, căzut sau dispărut, pentru întregirea neamului, sub steagul român, înainte de constituirea României mari, și vor anunța aceasta până Mercuri, la 30 VIII a. c. la secția militară a consiliului orașenesc, Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 4, ușa Nr. 25, etajul I. *Consiliul orașenesc din Sibiu*.

Congresul presei române. În zilele de Duminică 24, Luni 25 și Marți 26 Septemvrie se va ținea în sala de festivități a «Sindicatului Ziaristilor» din București, congresul presei române. Programul congresului cuprinde următoarele chestiuni: Federala societăților de presă din România; libertatea presei; contractul profesional al ziaristului; raporturile dintre presă și autorități; drepturile și limitele reportajului și critice în presă; ridicarea moralului presei; delimitarea profesiei de ziarist; industria tiparului în genere, cu privire specială la ziare; congresul internațional al presei; alegerea biroului federalei și a unui delegat în comitetul permanent al presei internaționale.

Suspendarea dlui C. Stere. Colegiul universitar din Iași, în ședința din 30 Iunie a. c., votase o moțiune de rechemare în funcțiune a profesorului universitar suspendat, dl C. Stere, acuzat de atitudine nepatriotică în timpul războiului. Ministerul instrucțiunii publice a răspuns acum rectorului universității din Iași, că dl prof. C. Stere rămâne și mai departe suspendat dela catedră, până când comisiunea de judecată se va pronunța asupra învinuirilor care i se aduc, și care au determinat suspendarea dsale provizorie.

Știri din Ungaria. În interiorul Ungariei există multe societăți iredentiste, care întrețin în publicul orașelor și în armată ura contra vecinilor și duhul răzbunării, ear în teritoriile pierdute încearcă să întindă o deasă rețea de spioni și propagandiști pentru a menține pe ungurii din aceste provincii în ideea unei apropiate alipiri la țara unguească. În statele vecine societățile iredentiste maghiare caută să producă agitații, greve, turburări de tot felul, și să exploateze orice nemulțumiri se ivesc în mijlocul cetățenilor. Spiritul războinic al Ungariei este alimentat numai de clasa conducătoare, de ofițeri și de magnați, cari își apăra interesele de clasă și avere. Poporul este nemulțumit pentru scumpețea traiului, — dar alt fel este doritor de *muncă și pace*. În pace și în muncă însă, magnații își văd peirea.

Conferență de episcopi. La Carloveș s'a ținut zilele acestea o conferență a tuturor episcopilor ortodoksi din Iugoslavia, unde s'a hotărât organizarea bisericii autonome ortodoxe din această nouă țară. Conferența episcopilor s'a pronunțat și pentru a doua căsătorie a preoților rămași văduvi.

† **General Romulus Moga**, după îndelungate suferințe a decedat Duminică în 13 Aug. a. c. în etate de 59 ani. Rămășițele pământești vor fi transportate dela Cluj și înmormântate în cimiterul din Sibiu.

Oprire. Consiliul de miniștri a oprit (cu Nr. 4452—1922) exportul pasărilor. *Consiliul orașenesc din Sibiu*.

Mare piedecă a dezvoltării ideii naționale între șvabii bănățeni o constituie clerul romano-catolic. Aproape toate parohiile romano-catolice sânt germane, totuși clerul amintit continuă politica moștenită a maghiarizării. Lucrurile acestea le-a constatat un publicist bănățean de valoare, dl Orendi-Hommenau, într'un ziar naționalist din Praga. Toate ziarele românești au luat notiță despre faptul maghiarizării clerului romano-catolic. Numai Unirea din Blaj se face că nu vede și n'aude.

Anuar. Primum *Anuarul* III al școalei normale «Andrei Șaguna» a arhidiecezei ortodoxe române din Transilvania, în Sibiu, pe anul școlar 1921/1922, dela înființare al 69-lea, publicat de Dr. V. Stan, director. Cuprinde: Cuvântarea directorului la încheerea anului școlar (Cunoaște-te pe tine însuși), și date școlare. — În institut au fost înscriși 155 băeți, și 55 fete, în total 231 în opt clase. Corpul didactic s'a compus din 1 director, 17 profesori, 3 învățători. Școala de aplicație a avut 60 elevi în 5 clase, cu 2 învățători.

Faceți economie cu apa de băut. Primarul Sibiului vestește: Seceta îndelungată a cauzat nouă reducere a afluenței de apă, așa că conductul de apă de băut trebuie să se închidă de azi înainte la ora 9 p. m. Totuși și astăzi stă la dispoziția populației o cantitate de 70 litri apă de băut de fiecare persoană. Această cantitate ar trebui să fie suficientă pentru aprovizionarea populației. Deci lipsa în oraș este cauzată și prin risipa de apă. În interesul totalității, și prin urmare în interesul fiecăruia, mă adresez tuturor locuitorilor cu somația să facă economie cu apa, și la scoaterea apei să se limiteze cât e posibil la măsura ce o necesită neapărat. Îndeosebi se va purta grijă să nu stea deschise de prisos canalele conductului de apă în case, și ca apa să nu curgă neîfolosită la fântâne, la camere de baie, closete etc. Cazurile de risipă a apei, se vor denunța. *Primarul Sibiului.*

Informații școlare. La Școala superioară de comerț din *Hafeg*, (jud. Hunedoara), au început a se face înscrierile pentru viitorul an școlar. La școala aceasta va funcționa și internat, care în schimb unei plăți modeste va da elevilor întreținere sănătoasă și supraveghiere atentă. La cerere, Direcția școlii dă informații mai amănunțite.

Prețurile maxime în piața Sibiului pentru alimente se desființează cu ziua de 10 August 1922. Rămân în vigoare dispozițiile legii privitoare la speculă. Cumpărarea *en gros* pe întreg teritoriul Sibiului este oprită înainte de ora 9 a. m.; negociul intermediar ilegal este interzis. Tariful să se afișeze, la toți vânzătorii de alimente, ca și în restaurante și la comercianți. Populația este rugată să denunțe cazurile, în care observă urcarea neîndreptătită a prețurilor de alimente: să denunțe și pe negustorii intermediari, și să ajute autoritățile în lucrarea lor de a înfrâna specula.

Aniversarea marelui biruințe dela Mărășești se va serbători, la 19 I. c., în chip deosebit în acea localitate istorică. Participă delegații din toată țara. Transportul pe C. F. R., venire la Mărășești și întoarcere, se face gratuit pe baza biletelor de legitimație dela Societatea Mărășești.

În «**Biblioteca meseriașului român**» editată de «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» au apărut următoarele 2 broșuri în a doua ediție: 1. Nr. 2. «*Pribeții*», comedie în 2 acte, localizare după Nestroy de Dr. Sebastian Stanca. Prețul 5 Lei, plus porto postal 1 Leu. 2. Nr. 4. *Bucovna n'a învățat și umblă la însurat*, sau «*Vlăduțul mamei*», comedie într'un act de Lupian. Prețul 4 Lei, plus porto postal 1 Leu. — Se pot procura dela Reuniunea meseriașilor, Sibiu, str. Brukenthal Nr. 17, precum și dela oate librăriile din Sibiu.

Sfat bun: La vânzare să fiți atenți la marca **Mack's Kaiser Borax.**

Nr. 5890. Bis

(146) 1—1

Concurs

Ministeriul de culte cu adresa din 21 Iulie, a. c. Nr. 37932 ne aduce la cunoștință, că ține la dispoziția acestui Consistor pentru anul școlar 1922/23, două (2) burse de câte 12000 lei anual pentru elevii studenți dela facultățile din străinătate, 4 burse de câte 3600 lei anual pentru studenții dela facultățile din București și Cernăuți.

Pentru votarea acestor burse se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cererile de concurs sânt a se trimite la Consistorul arhidiecezan însoțite de următoarele documente:

1. Cartea de botez.
2. Act de naștere dela forul civil.
3. Testimoniu de maturitate.
4. Absolutor teologic al seminarului arhidiecezan.
5. Alte event. documente recomandătoare.

Cererile intrate după expirarea concursului nu se vor lua în considerare.

Sibiu, Iulie, 1922.

Consistorul arhidiecezan.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 30 Lei plus porto postal 5 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu, se află de vânzare

Noul Testament

(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crud 2 Lei —, broșat 4 Lei —, plus porto postal 2 Lei —.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală

Nr. 592/1922

(147) 1—1

Pentru continuarea și terminarea lucrărilor cu zidirea bisericii ort. rom. din **Marmezeu Văleni**, se va ține licitație publică verbală în 28 August a. c. st. n. p. m. 2 oare la fața locului, în prețul de strigare 145.000 Lei.

Ofertele se pot înainta verbal sau în scris până în ziua licitației la oficiul protopresbiteral ort. rom. în Geoagiu jud. Hunedoara, unde se pot lua informațiile și se pot vedea planul, preliminarul și condițiunile de licitație.

Comitetul parohial.

Oficiul protopresbiteral ort. rom.

Geoagiu, la 4 August 1922.

V. Goron

protopop.

ad. 476/922

(150) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător sau învățătoare la școala confesională română ortodoxă «**Radu Negru**» din **Făgăraș** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele: 600 Lei anual dela biserica și întregirea ce se va cere dela stat. Pentru întregire parohia nu ia nici o îndatorire.

Reflectanții să înainteze cererea de concurs la oficiul protopresbiteral din **Făgăraș**.

Făgăraș, 20 Iulie 1922.

Oficiul protopresbiteral român ortodox în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea

protopop

Nr. 297/1922.

(148) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III: **Petea de câmpie**, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Vătășan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate pentru întregirea dela stat satorite în coala B.

Concurenții au să-și trimită cererile instruite, cu observarea normelor în vigoare, în termenul arătat subsemnatului oficiu protopopesc, și până la 8 zile înainte de alegere după prealabila încunoștiințare a protopopului să se prezinte înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Târgu-Murăș 17 Iunie 1922.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial

Ștefan Russu

protopop.

Anunțuri și reclame

Singurul ziar care poate fi întrebuițat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupăș,

profesor universitar și membru al Acad. române

La **Librăria Arhidiecezană**, Sibiu, strada Măcelarilor 45, se găsesc de vânzare cele mai bune:

Cărți de bucate

sub titlul **Poftă Bună**, de *Zotti Hodoș*. Au apărut: Partea I à 6 Lei, Partea III à 10 Lei, Partea IV à 10 Lei. Plus porto postal, à Lei 2-50.

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul **Ilarion Mircea**, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminecile din Paresimi, 9 Dumineci după Rosalii și la unele sărbători de peste an. Prețul 14 Lei.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 20 Lei.

Mersul trenurilor în Sibiu

- I. **Plecare:** 1. Spre Copșa: 2:30, 18:50.
2. Spre Vinț: 4:05, 18:35.
3. Spre Râu-Vadului, Peatra-Olt, București: 2:45, 13:35, 18:45 (accelerat).
4. Spre Făgăraș: 7:20, 15:59.
5. Spre Ciznădie: 5, 9:30, 15.
6. Spre Agnita, Sighișoara: 7:31, 17:45.

- II. **Sosire:** 1. Dela Copșa: 1:13, 11:20.
2. Dela Vinț: 10:20, 17:04.
3. Dela Râu-Vadului, Peatra Olt, București: 1:50, 12:30 (accelerat), 16:25.
4. Dela Făgăraș: 8:30, 13:59.
5. Dela Ciznădie: 7, 11:35, 18:18.
6. Dela Sighișoara: 8:50, 17.

Trenuri de băi

- I. **Pleacă** din Sibiu la Ocna băi: 6—, 9—, 11:45, 14:30, 16:30.

- II. **Sosesc** dela Ocna băi la Sibiu: 7:14, 10:15, 13—, 15:45, 20:30.